

Aanvullend onderzoek beschermde soorten Wilhelminastraat e.o. Vianen

17 juli 2013

ZOON ECOLOGIE

Colofon

Titel	Aanvullend onderzoek beschermde soorten Wilhelminastraat e.o. Vianen
Opdrachtgever	mRO
Uitvoerder	ZOON ECOLOGIE
Auteur	C.P.M. Zoon
Datum	17 juli 2013

ZOON ECOLOGIE

Balkerweg 60, 7738 PB, Witharen
tel: 0523-676.470, 06-22682040
e-mail: info@zoon-ecologie.nl

A photograph of a sheep in a field with trees in the background. The sheep is in the foreground, looking towards the left. The background shows a line of trees with some autumn-colored foliage. The text is overlaid on the bottom left of the image.

Ervaring sinds 1980 met veldonderzoek naar flora en vegetatie in Nederland en met faunaonderzoek in West-Europa.
Vanaf 1986 is gewerkt aan tot stand brengen van natuurbeleid van overheden en effectbeoordeling van plannen voor bouwen, wegen en kanalen in Nederland.
Vanaf 1990 is ervaring met terreinbeheer en natuurontwikkeling.
Sinds 2010 wordt natuur met een eigen schaapskudde begraasd.
Onderdeel van Ecologen Collectief Oost Nederland (ECO).

Inhoud

Inleiding	3
Ligging van het terrein	
Het plan	
Status van het terrein in het natuurbeleid	
Noodzaak van een natuurtoets	4
Toets in het kader van soortbescherming	
<i>Beschermingscategorieën Flora- en faunawet</i>	
<i>Aangepaste lijst van beschermde vogelsoorten</i>	
<i>Zorgplicht soortbescherming</i>	
<i>Rode lijst van bedreigde soorten</i>	
Natuurwaarden	6
Onderzoek	
Aangetroffen beschermde soorten	
Resultaten voor het plangebied	
Het belang van het terrein voor beschermde soorten	
Effecten	8
Effecten van het plan op beschermde soorten	
Conclusies	8
Aanbevelingen	8
Mogelijkheden voor mitigatie en compensatie van negatieve effecten	
Ontheffingen	
Bronnen	9

Inleiding

In 2012 is een onderzoek gedaan naar beschermde soorten in een deel van Vianen. Er waren te weinig waarnemingen in de voorzomer, de broed- en kraamperiode, om definitieve uitspraken te doen over het voorkomen van soorten.

Ligging van het terrein

Het plangebied ligt pal aan de A2 in de buurt van het Merwedekanaal

Het plan

De woningen aan de Wilhelminastraat 2-42, aan de van Hallstraat 5 – 27, aan de Irenestraat 2-16 en aan de Beatrixstraat 2-18, worden gesloopt. Daarvoor in de plaats komen nieuwe woningen zoals uitgebeeld in bovenstaande plankaart.

Status van het gebied in het natuurbeleid

Het gebied heeft geen status in het natuurbeleid. Een toets op gebiedsbescherming kan achterwege blijven. Ook in 2012 werd geconstateerd dat het plan zeker geen effect heeft op het nabijgelegen Natura 2000 gebied Zouweboezem.

Noodzaak van een natuurtoets

Toets in het kader van soortbescherming

Bij elk plan dat ingrijpt op standplaatsen van planten of vaste verblijfplaatsen van dieren, dient getoetst te worden wat het effect is op beschermde soorten, die met name genoemd zijn in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet geldt altijd en overal, waar beschermde soorten voorkomen.

In deze wet worden beschermde soorten in drie beschermingscategorieën ingedeeld.

Beschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1 Algemene soorten waarvoor geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkeling. Anders is wel ontheffing nodig voor verstoren of vernietigen en er geldt altijd de zorgplicht (art.2).

Tabel 2 Soorten waarvoor ontheffing aangevraagd moet worden, behalve als er gewerkt wordt

volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode, waarbij de zorgplicht blijft gelden. Ontheffing kan worden verleend als de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.

Tabel 3	Zeldzame soorten, waarvoor altijd ontheffing aangevraagd moet worden. Ontheffing wordt alleen verleend als voldaan wordt aan alle volgende criteria: én - er sprake is van een in de wet genoemd belang én - er geen alternatieven zijn én - de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort Voor soorten uit Habitatrichtlijn bijlage IV (alle in tabel 3) is alleen ontheffing voor een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk bij een dwingende reden van groot openbaar belang. Voor Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels en alle in tabel 3) is geen ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling mogelijk, ook niet bij een dwingende reden van groot openbaar belang.
---------	--

Aangepaste lijst van beschermde vogelsoorten

Van alle vogelsoorten zijn de bewoonde nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Daarboven zijn nesten en verblijfplaatsen van vogels jaarrond beschermd, als deze:

- het gehele jaar gebruik maken van de verblijfplaatsen (cat 1);
- honkvaste koloniebroeders zijn (cat. 2);
- honkvaste niet-koloniebroeders zijn (cat 3)
- zelf geen nest kunnen maken en elk jaar naar hetzelfde nest terugkeren (cat 4)

Indien het voortbestaan op locatie van beschermde soorten planten of dieren uit tabel 2 en 3 door de ingreep negatief beïnvloed worden, is sprake van overtreding van de Flora- en faunawet.

Voor soorten van Habitatrichtlijn bijlage IV en Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels) dient het plan zo uitgevoerd te worden dat de duurzame instandhouding van deze soorten niet bedreigd wordt en de ecologische functionaliteit niet in gevaar komt. Overtreding van de Flora-en faunawet wordt zo voorkomen. Initiatiefnemer dient dit aannemelijk te maken door middel van een activiteitenplan, dat door het ministerie van EZ goedgekeurd kan worden.

Ook onbeschermden soorten mogen niet onnodig moedwillig vernietigd worden. Iedereen dient zich te houden aan de zorgplicht (art. 2 Flora- en faunawet).

Zorgplicht soortbescherming

Voor alle soorten geldt de zorgplicht (art. 2 Flora – en Faunawet).

Dit houdt in dat de ingreep op zodanige wijze dient plaats te vinden, dat de schade aan soorten beperkt wordt.

Men dient bij de uitvoering rekening te houden met kwetsbare perioden van soorten (voortplantingstijd, overwintering).

Alle soorten die tijdens de ingreep aangetroffen worden dienen verplaatst of beschermd te worden, zodat zij behouden kunnen blijven.

Vaak is hiervoor deskundige begeleiding nodig bij de uitvoering van het plan.

Rode lijst van bedreigde soorten

Soorten zijn opgenomen in de rode lijsten, omdat ze kwetsbaar zijn. Verstoring en vernietiging van leefgebied en individuen heeft bij deze soorten mogelijk eerder gevolgen voor het duurzaam voortbestaan van populaties, dan bij soorten die niet kwetsbaar zijn. De rode lijsten hebben een signaalfunctie en zijn geen wettelijk toetskader.

Natuurwaarden

Onderzoek

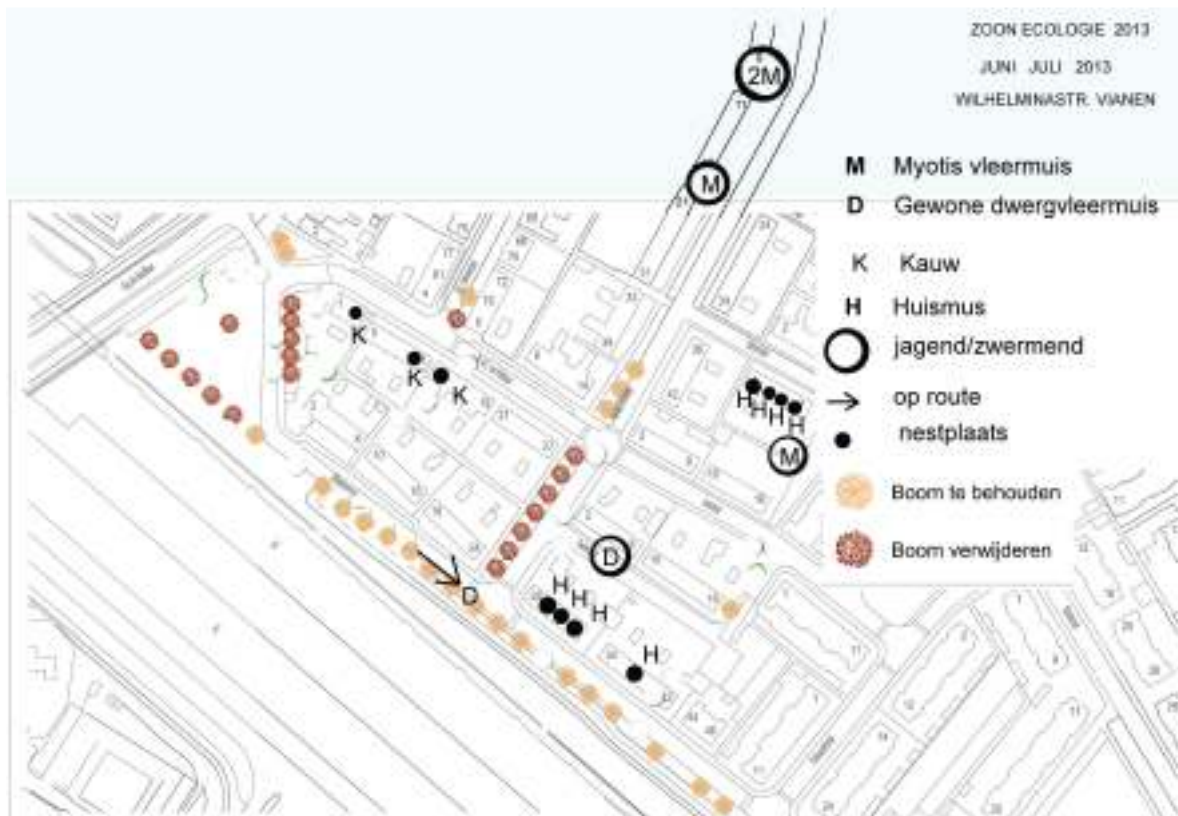
Op de volgende data is het plangebied bezocht:

datum	tijd	doel	weer
11 juni 2013	05.00- 06.00	vogels	Droog, helder, koel
11 juni 2013	04.00-05.00	vleermuis	Droog, helder, koel
2 juli 2013	04.00- 05.30	Vleermuis	Droog, helder
2 juli 2013	06.30-07.30	Vogels	Droog, helder
10 juli 2013	22.00 – 23.00	Gierzwaluw / vleermuis	Bewolkt, droog, zacht

Bij elk bezoek is het plangebied (alle objecten) driemaal in langzaam tempo bezocht. In de ochtend tot aan zonsopgang; in de avond vanaf zonsondergang. Er was altijd een batdetector Petterson D200 actief.

Aangetroffen beschermde soorten

soort	datum	activiteit	Locatie	
huismus	11 juni	broedend	Wilhelminastr.	32, 38
Huismus	11 juni	broedend	Schramstr.	8
Huismus	2 juli	Broedend	Wilhelminastr.	30, 32, 28
huismus	2 juli	broedend	Schramstr.	1,3,5,7, 6
kauw	2 juli	broedend	Van Hallstr.	3, 11, 13,
Gewone dwergvleermuis	2 juli	Op route.	Wilhelminastr	
Gewone dwergvleermuis	2 juli	jagend	Beatrixstr.	
Myotis vleermuis	2 juli	jagend	Schramstr.	
Myotisvleermuis	10 juli	zwermend	Van den Brinkstraat	

Resultaat voor plangebied

soort	Flora-faunawet tabel	Habitatrichtlijn bijlage 4	Rode lijst	Jaarrond beschermd	Functie plangebied
Huisemus	3		x	x	Broedgebied
kauw	3				broedgebied
Gewone . dwergvleermuis	3	x			Jachtgebied / vliegroute

Aan het noordelijk einde van de Van den Brinkstraat is waarschijnlijk een verblijf van enkele myotisvleermuizen (meest waarschijnlijk watervleermuizen) in een woning of in de oude bomen daar. Ook in 2012 werd daar een relatief groot aantal dieren waargenomen. Deze komen echter niet in het plangebied voor.

Verspreid komen enkele jagende vleermuizen voor. Op sommige dagen zijn er elders in de wijk helemaal geen vleermuizen.

Er zijn twee groepen Huisemus gevonden, een in de Wilhelminastraat en een in de Schramstraat.

Verder is er groep kauwtjes die broedt in schoorstenen in de van Hallstraat.

Het belang van het terrein voor beschermde soorten

Het plangebied is alleen van belang voor huisemus en kauw, als broedgebied.

Effecten

Effecten van het plan op beschermde soorten

Door het slopen gaan 4 broedplaatsen van de huismus aan de Wilhelminastraat 26-42 verloren en 2 broedplaatsen van de kauw in van Hallstraat 5-19.

De functie van vliegroute die in 2012 in de lindelaan langs de van den Brinkstraat gevonden werd zal door het plan nabij de Wilhelminastraat onderbroken worden.

Vleermuizen kunnen echter heel goed onder de beoogde poort doorvliegen.

De functie van vliegroute langs de Wilhelminastraat blijft onaangetaast, omdat bijna alle bomen gespaard worden.

Conclusies

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen van de huismus worden vernietigd. De verblijfplaatsen van de kauw worden ook vernietigd, maar deze zijn alleen in de broedtijd beschermd. Vliegroutes van vleermuizen worden in beperkte mate of helemaal niet aangetast. Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied.

Aanbevelingen

Mogelijke alternatieven

Wellicht is het mogelijk om ter plaatse van de verwijderde lindelaan verspreid enkele bomen of hoge struiken aan te planten in het parkje wat daar gepland is. Dan kan de vleermuis-vliegroute onder de poort blijven functioneren.

Mogelijkheden voor mitigatie en compensatie van negatieve effecten

Ter plaatse van de broedende kauwen (van Hallstraat) zal de sloop buiten de broedtijd plaats moeten vinden (buiten de periode 1 april – 1 augustus voor de kauw).

Sloop van Wilhelminastraat 26-42 kan pas plaatsvinden als de huismussen uit eigen beweging andere verblijfplaatsen hebben betrokken.

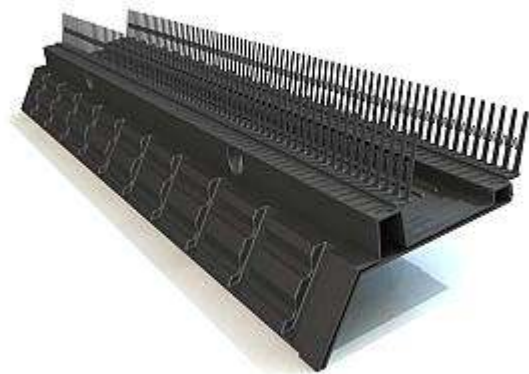
Dit kan bevorderd worden door het ophangen buiten de broedtijd van mussenkasten met 3 compartimenten (mussen zijn koloniedieren). De broedtijd van mussen ligt tussen 15 maart en 15 augustus (afhankelijk van het weer).

Voor elk te verwijderen mussennest moet een meervoudige verblijfplaats aangeboden worden binnen 50 m, bij voorkeur alle in elkaars buurt in een wijkgedeelte met veel groene tuinen. Nadat de huidige mussenverblijfplaatsen verlaten zijn kunnen de daken voorafgaand aan de sloop het beste ongeschikt gemaakt worden door de pannen af te nemen.

Een mogelijkheid is het ophangen van een drievoudige mussenkast voor elke verwijderde verblijfplaats.

Een alternatief voor de mussenkast is de mussenvide (met twee ingangen op elk meterstuk). Voor elk mussennest moet tenminste één meter mussenvide onder de dakpannen ingebouwd worden worden. Om duurzaam de mussen in het terrein te handhaven zijn mussenvides het beste middel.

Mussenvide: <http://www.vivara.nl/ctrl/node:94;product:780;/vogelvide>

Mussenkast: http://www.vivara.nl/ctrl/product:778;/nestkast_mus

Ontheffingen

Als de bovenbeschreven maatregelen uitgevoerd worden, dan kan buiten de broedtijd gesloopt worden. Er is dan geen ontheffing nodig omdat het ecologisch functioneren van het gebied voor de kauw en de huismus duurzaam in stand blijft.

Bronnen

Zoon, C.P.M., 2012. Beschermd soorten rond Wilhelminastraat Vianan (U)

Vivara.nl